

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/80/2017
Identifikačné číslo spisu:	1510010828
Dátum vydania rozhodnutia:	11.01.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Hatala
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:1510010828.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného Ing. C. E. pre trestný čin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 255 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2015 a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 11. januára 2018 v Bratislave dovolanie obvineného Ing. C. E. podané prostredníctvom obhajcu JUDr. Petra Váčoka proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 19. januára 2017, sp. zn. 4To/109/2016, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného Ing. C. E. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava V rozsudkom zo 14. júna 2016, sp. zn. 3T/86/2010, po predchádzajúcom povolení obnovy konania, uznal obvineného Ing. C. E. za vinného z trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 255 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 (ďalej len „Trestný zákon“) v znení zákona č. 227/2005 Z. z. v jednočinnom súbehu s trestným činom poškodzovania veriteľa podľa § 256 ods. 1 písm. a), ods. 4 písm. b) Trestného zákona v znení zákona č. 227/2005 Z. z., a to na skutkovom základe uvedenom v rozsudku.

Okresný súd obvinenému za to uložil podľa § 255 ods. 3, § 35 ods. 1 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dvoch) rokov, ktorého výkon podmienene odložil na skúšobnú dobu v trvaní 2 (dvoch) rokov (§ 58 ods. 1 písm. a), § 59 ods. 1 Trestného zákona). Obvinenému súčasne uložil podľa § 49 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona trest zákazu činnosti vykonávať funkciu štatutára v obchodnej spoločnosti na dobu 5 (päť) rokov a podľa § 287 ods. 1 Tr. por. nahradiť poškodenej spoločnosti E. s. r. o. škodu vo výške 123 594,97 Eur a poškodenému JUDr. G. R.L. vo výške 33 168,17 Eur. Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. súd odkázal poškodenú spoločnosť E. s. r. o. so zvyškom nároku na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Proti tomuto rozhodnutiu podal obvinený odvolanie, na základe ktorého Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 19. januára 2017, sp. zn. 4To/109/2016 podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. d), písm. f) Tr. por. zrušil v celom rozsahu rozsudok Okresného súdu Bratislava V a podľa § 322 ods. 3 Tr. por.

rozhodol sám tak, že obvineného Ing. C. E. uznal za vinného z trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 255 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona, pričom obvinenému uložil podľa § 255 ods. 3 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 18 (osemnásť) mesiacov, ktorého výkon podmienenečne odložil na skúšobnú dobu v trvaní 2 (dvoch) rokov. Súčasne obvinenému uložil podľa § 49 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona trest zákazu činnosti vykonávať funkciu štatutárneho orgánu obchodných spoločností v trvaní 5 (päť) rokov a podľa § 287 ods. 1 Tr. por. povinnosť nahradiť poškodenej spoločnosti E. s. r. o. škodu vo výške 119 397,68 Eur. Poškodeného JUDr. G. R. a poškodenú spoločnosť súd odkázal s nárokom na náhradu škody, resp. jeho zvyškom na civilný proces. Odvolací súd upravil skutkovú vetu vypustením okolností, ktoré nenapĺňali znaky skutkovej podstaty žiadneho trestného činu, a kvalifikovania skutku aj ako trestného činu poškodzovania veriteľa, keďže v danej trestnej veci nemohol byť uvedený trestný čin dokonaný pre absenciu splatnosti pohľadávky veriteľa. Zo strany obvineného preto k spáchaniu tohto trestného činu nedošlo. Vo vzťahu k trestnému činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvého stupňa. Vzhľadom na uznanie obvineného zo spáchania len jedného trestného činu a s prihliadnutím na predchádzajúcu bezúhonnosť obvineného a časový odstup od spáchania skutku, krajský súd obvinenému uložil nižší trest odňatia slobody, ktorého výkon odložil na primeranú skúšobnú dobu. Odvolací súd s ohľadom na písomné vyjadrenie súdneho exekútora o vymožení časti náhrady škody modifikoval výrok o náhrade škody poškodenej spoločnosti E. s. r. o. Zároveň z dôvodu vypustenia právnej kvalifikácie skutku aj ako trestného činu poškodzovania veriteľa odvolací súd odkázal poškodeného JUDr. G. R. s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Proti rozhodnutiu krajského súdu podal obvinený sám, ako aj prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Petra Váčoka dovolanie, ktoré oprel o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., teda s odôvodnením, že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Obvinený v dovolaní podanom prostredníctvom obhajcu argumentoval tým, že bolo porušené jeho právo na obhajobu, keď súdy nižšieho stupňa akceptovali oznámenie poškodenej spoločnosti o vymožení čiastky 4 197,29 Eur v exekučnom konaní, ale sa vôbec nezaoberali námietkou obvineného, že boli vymožené aj ďalšie majetkové hodnoty, a to obchodný podiel v spoločnosti E. s. r. o. vo výške 2 655,51 Eur a v spoločnosti M. F. s.r.o. vo výške 28 214,83 Eur. Obvinený súdu predložil fotokópiu exekučného príkazu, zápisnicu z valného zhromaždenia spoločnosti E. s. r. o. a zmluvu o odplatnom prevode obchodného podielu na p. D.. Z dôkazov vyplývalo, že v dôsledku zániku účasti obvineného v spoločnosti po doručení exekučného príkazu nadobudla spoločnosť E. s. r. o. obchodný podiel v zmysle § 148 ods. 4 v spojení s § 113 ods. 5 Obchodného zákonníka. Pri ustálení výšky škody mala byť zohľadnená aj majetková hodnota obchodného podielu, ktorý spoločnosť E. s. r. o. nadobudla v rámci prvej exekúcie po prvom trestnom rozsudku. Pri obchodnom podiele v spoločnosti M. F. s.r.o. došlo z dôvodu zrušenia exekúcie k vráteniu obchodného podielu pôvodnému vlastníkovi, ktorým je obvinený. Nakoľko sa súdy nezaoberali predloženými dôkazmi a nedostatočne zistili výšku škody, porušili právo obvineného na obhajobu.

Obvinený vo svojom vlastnom podaní uviedol rovnaké námietky ako jeho obhajca s tým, že navyše rozviedol skutkové okolnosti týkajúce sa predaja hnuteľných a nehnuteľných vecí pod cenu, prevodov obchodných podielov jeho a spoločníčok na iné osoby, premĺčania nároku na náhradu škody a nesprávnosti znaleckých posudkov. Dovolaciemu súdu navrhol napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušiť a zbaviť ho obvinenia.

Dovolanie obvineného bolo zaslané na vyjadrenie Okresnej prokuratúry Bratislava V, poškodenej spoločnosti, poškodenému JUDr. G. R.. Záonné právo využil iba prokurátor.

Prokurátor vo svojom vyjadrení uviedol, že skutkový stav bol spoľahlivo zistený, vychádzal z priamych a nepriamych dôkazov, ktoré vyvrátili obranu obvineného. Obvinený naplnil znaky skutkovej podstaty trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 255 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona, keďže predával majetok spoločnosti za nižšie sumy ako bola ich skutočná hodnota, pričom uprednostňoval úhradu svojich pohľadávok, resp. pohľadávok spoločnosti, v mene ktorej konal

voči poškodenej spoločnosti, ktoré za symbolické ceny prevádzal na svojich synov a následne pohľadávky uhradil nehnuteľnosťami vlastnícky patriacimi poškodenej spoločnosti. Súd nižšieho stupňa sa dostatočne vysporiadali so skutočnosťami uvádzanými v dovolaní, ktoré prokurátor považoval za nedôvodné, preto dovolaciemu súdu navrhol dovolanie zamietnuť.

Vyjadrenie prokurátora bolo zaslané ostatným procesným stranám, ktoré na neho nereagovali.

Najvyšší súd ako súd dovolací následne skúmal, či má podané dovolanie všetky obsahové a formálne náležitosti, či je prípustné, a či bolo podané oprávnenou osobou a pritom dospel k nasledujúcim záverom:

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolaním možno napadnúť len právoplatné rozhodnutie súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená. V posudzovanom prípade je napadnutým rozhodnutím rozsudok Krajského súdu v Bratislave ako súdu odvolacieho. Proti takémuto druhu rozhodnutia je dovolanie prípustné. Dovolanie bolo podané obvineným Ing. C. E. prostredníctvom obhajcu, teda osobou oprávnenou podľa § 369 ods. 2 písm. b), § 373 Tr. por., na Okresnom súde Bratislava V, t. j. na mieste predpokladanom v ustanovení § 370 Tr. por., a v zákonnej 3-ročnej lehote. Dovolanie obvineného však nie je dôvodné.

Dovolací súd úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak z ustanovenia § 385 ods. 1 Tr. por. expressis verbis vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por.

Vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. je potrebné uviesť, že konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle citovaného dovolacieho dôvodu chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Z dikcie cit. § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. je totiž jednoznačne zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilým dovolacím dôvodom. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky potom o zásadné porušenie práva na obhajobu ide najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby. Výnimočne môže ísť aj o porušenie iných obhajovacích práv obvineného, ktorých porušenie sa prejaví na jeho postavení zásadným spôsobom.

V predmetnej trestnej veci si obvinený po vznesení obvinenia pre trestný čin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 255 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona a trestný čin poškodzovania veriteľa podľa § 256 ods. 1 písm. a), ods. 4 písm. a), písm. b) Trestného zákona zvolil za obhajcu JUDr. Ondreja Mularčika z Advokátskej kancelárie MULARCÍK A PARTNERI, s.r.o., ktorý obvineného zastupoval v prípravnom konaní a v pôvodnom súdnom konaní. V konaní o návrhu na povolenie obnovy konania a v obnovenom konaní bol obvinený zastúpený zvoleným obhajcom JUDr. Petrom Váčokom. Obaja obhajcovia pristupovali k obhajobe obvineného aktívne, zúčastňovali sa výsluchov, hlavných pojednávaní a verejných zasadnutí, podávali návrhy a opravné prostriedky, teda dohliadali na uplatňovanie práv obvineného. Orgány činné v trestnom konaní a sudy v tomto smere poskytli adekvátny priestor na realizáciu práva obvineného na obhajobu a tento priestor bol zo strany obhajoby využitý.

Z rozhodovacej praxe najvyššieho súdu ďalej vyplýva, že ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva v navrhovaní dôkazov, zodpovedá mu povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť, resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú.

Obvinený prvýkrát poukázal na vymoženie ďalších majetkových hodnôt (exekúciou obchodných podielov v spoločnostiach E. s. r. o. a M. TA. s.r.o.) až v odvolaní z 25. júla 2016 s tým, že bližšie skutočnosti k nim neuviedol. Odvolací súd preto 7. novembra 2016 požiadal konateľa poškodenej spoločnosti E. s. r. o. o oznámenie celkového stavu exekúcie. Z vyjadrenia poškodenej spoločnosti z 30. novembra 2016 a jeho príloh (súčasťou bolo aj potvrdenie exekútora o vymoženej pohľadávke) vyplynulo, že od obvineného boli vymožené finančné prostriedky vo výške 4 197,29 Eur. Následne bolo exekučné konanie z dôvodu povolenia obnovy konania v predmetnej trestnej veci zastavené, pretože bol zrušený exekučný titul, na podklade ktorého sa exekúcia vykonávala. Vo vzťahu k vymoženiu sumy 28 214,83 Eur poškodená spoločnosť uviedla, že ide o vklad obvineného ako spoločníka v obchodnej spoločnosti M. F. s.r.o., v ktorej je obvinený stále zapísaný ako spoločník a jediný konateľ. Na verejnom zasadnutí konanom 19. januára 2017 odvolací súd doplnil dokazovanie oboznámením podania poškodenej spoločnosti E. s. r. o., ku ktorému sa obvinený vyjadril v rámci konečných návrhov s tým, že namietol vyjadrenia konateľa poškodenej spoločnosti k vymoženým finančným prostriedkom.

Odvolací súd reagoval na námietku obvineného tým, že sám preveril jeho tvrdenia. Nemožno preto súhlasiť s názorom obvineného, že by sa súd nezaoberal uvedenou skutočnosťou, navyše keď s ohľadom na vymoženú sumu, potvrdenú aj exekútorom, znížil výšku náhrady škody priznanú poškodenej spoločnosti. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že námietky obvineného neboli kvalifikovaným návrhom na vykonanie dôkazov, o ktorom by odvolací súd v zmysle § 272 v spojení s § 298 Tr. por. mal povinnosť rozhodnúť. Len nevyrovnanie sa s takýmto návrhom by bol dôvod spôsobilý na vyslovenie porušenia práva na obhajobu.

Z dovolania obvineného zároveň nie je dovolaciemu súdu zrejmé, v čom malo spočívať vymoženie obchodného podielu v spoločnosti M. F. s.r.o., nakoľko obvinený sám uvádza, že po zrušení exekúcie a právnych krokoch sa obchodný podiel vrátil obvinenému ako pôvodnému vlastníkovi, pričom v čase rozhodovania odvolacieho súdu aj podľa výpisu z obchodného registra figuroval obvinený ako spoločník a jediný konateľ uvedenej spoločnosti. Exekučný príkaz priložený k dovolaniu sa pritom netýkal predmetného obchodného podielu.

Na základe exekučného príkazu sp. zn. Ex 67/12 bol postihnutý príkazom na vykonanie exekúcie obchodný podiel v spoločnosti E. s. r. o. Vzhľadom na zánik účasti obvineného v obchodnej spoločnosti dorúčením exekučného príkazu mala obchodná spoločnosť v zmysle exekučného príkazu poukázať na depozitný účet exekútora peňažné prostriedky zodpovedajúce vyrovnaciemu podielu, na ktorý by obvinený mal nárok, ak by mu účasť v spoločnosti zanikla z iného dôvodu (napr. zrušením účasti spoločníka v spoločnosti súdom, vylúčením spoločníka). Výplatením peňažných prostriedkov by teda došlo k zexekvovaniu obchodného podielu, s ktorým by obchodná spoločnosť mohla následne voľne

disponovať. V prípade zohľadnenia finančných prostriedkov vymožených exekúciou obchodného podielu (úhrady sumy zodpovedajúcej vyrovnaciemu podielu) a súčasne aj majetkovej hodnoty, ktorá zodpovedá jeho výške, by sa hodnota obchodného podielu započítala dvakrát. Z potvrdenia o výške vymoženej pohľadávky pritom nie je zrejmé, či exekútor vymohol aj peňažné prostriedky zodpovedajúce vyrovnaciemu podielu. V nadväznosti na uvedené je však potrebné poznamenať, že dovolací súd nie je oprávnený vykonávať dokazovanie, a preto nemôže preskúmať, aké položky boli zahrnuté do vymoženej pohľadávky vo výške 4 197,29 Eur.

Dovolací súd rovnako nemohol hodnotiť ďalšie námietky obvineného, keďže vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého, prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, alebo korigovať len odvolací súd.

Z uvedeného je zrejmé, že v rozsahu námietok obvineného Ing. C. E. nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., a preto najvyšší súd jeho dovolanie podľa § 382 písm. c) Tr. por. uznesením na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.